

Nefndasvið Alþingis
b.t. atvinnuveganefndar
nefnasvid@althingi.is

Reykjavík, 2. desember 2019

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á búvörulögum og tollalögum nr. 99/1993 (úthlutun tollkvóta), 382. mál.

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“) fengu frumvarp til laga um breytingu á búvörulögum og tollalögum nr. 99/1993 (úthlutun tollkvóta), 382. mál til umsagnar. Með frumvarpinu er lagðar til breytingar sem ætlað er að einfalda og skýra reglur um úthlutun á tollkvóta. SI fagna því að lagt sé í þá vinnu að einfalda og skýra regluverk á umræddu sviði og með því verði dregið úr kostnaði þeirra sem fá úthlutað tollkvóta.

Frumvarpið er unnið með hliðsjón af þeim tillögum sem starfshópur sem sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra skipaði um endurskoðun á regluverki um úthlutun tollkvóta landbúnaðarvara. Hlutverk hópsins var, meðal annars, að finna leiðir til að koma ávinningi sem skapast með þeim takmörkuðu gæðum í meira mæli til neytenda í formi lægra vöruverðs. Eins og SI bentu áður nefndum starfshóp á þá leiðir lækkaður kostnaður við úthlutun tollkvóta ekki sjálfkrafa til lækkunar á vöruverði til neytenda enda álagning á bæði heildsölu- og smásölustigi frjáls. Til að tryggja samsvarandi lækkun á verði til neytenda þarf meira að koma til. Í því samhengi vill SI benda á að í núverandi kerfi er tollkvótum, til að mynda fyrir ostum, úthlutað án endurgjalds. Engin greining liggur fyrir á því hvort það fyrirkomulag hafi leitt af sér verðlækkun í smásölu.

Árið 2015 voru undirritaðir tvíhliða samningar Íslands og Evrópusambandsins um viðbótarfríðindi í viðskiptum með landbúnaðarvörur. Samningarnir tóku gildi í maí á síðasta ári og hefur innleiðing aukinna tollkvóta verið framkvæmdur í skrefum og lýkur árið 2021. Óumdeilt er að þessi aukning er gríðarleg og mun hafa töluverð áhrif á íslenskan landbúnað og á smásölu markað landbúnaðarvara. Því tekur SI tekur undir með þeirri lausn sem áður nefndur starfshópur ráðuneytisins lagði, til sem mótvægisáðgerð vegna tollasamninga við ESB, að skorti á skrokkhlutum verði beint inn í tollkvóta enda má gera ráð fyrir að hlutföll tollkvóta af neyslu hækki verulega.

Það kemur því Samtökum iðnaðarins í opna skjöldu að á sama tíma og frumvarpinu er ætlað að vera til einföldunar er sett inn ákvæði um úthlutun ráðherra á 400 tonnum af svínasiðum. Á síðustu tveimur árum hafa tollkvótar á svínakjöti aukist um 500 tonn, úr 264 tonnum í 764 tonn. Eins og fram hefur komið er ljóst að þessi stóraukning á tollkvótum mun hafa mikil áhrif á íslenskan landbúnað og á smásölu markað landbúnaðarvarur.

Í samræmi við ábendingar um skaðleg áhrif stóraukins innflutnings á erlendum afurðum samþykkti ríkisstjórnin þingsályktunartillögu um aðgerðaráætlun í 17 liðum til að mæta breytingum við innflutning búfjárafurða. Einn af þeim liðum sem tilgreindir eru tillögunni er greining á stöðu íslensks landbúnaðar í alþjóðlegu viðskiptaumhverfi, þróun tollverndar og

samkeppnishæfni íslensks landbúnaðar. Í kjölfarið var skipaður starfshópur til að til að greina meðal annars samkeppnishæfni íslensks landbúnaðar, þróun tollverndar og stöðu íslensk landbúnaðar. Sú vinna stendur enn yfir og því skýtur það verulega skökku við að ráðherra fari fram með þessum hætti án þess að nýskipaður starfshópur hafi skilað af sér vinnu sinni eða önnur greining á áhrifum aukins tollkvóta hafi verið gerð. Þessu til viðbótar virðist engin greining hafa farið fram á áhrifum 400 tonna viðbótartollkvóta og telja samtökin það þurfi að standast stjórnskipulega jafnræðisreglu að gera hér einum atvinnuvegi hærra undir höfði með þessum hætti en öðrum. Samtökin leggjast því gegn umræddri hækkun á tollkvóta fyrir svínakjöt.

Samtök iðnaðarins taka undir með umsögn Sambandi garðyrkjubænda og Sölufélagi garðyrkjumanna að nauðsynlegt sé að frumvarpið taki mið af þeim breytingum sem hefur orðið á markaði og ræktunaraðstæðum hér á landi. Hlutfall innlendrar framleiðslu hefur verulega dregist saman á síðustu árum sem hlutfall af heildarmarkaði. Verður hið opinbera að líta til þeirra aðferða sem nágrannalönd hafa farið um veita auknum stuðningi til landbúnaðar á norðlægum slóðum. Með auknum stuðningi til nýsköpunar, rannsókna og þróunar er unnt er að stórefla ræktun hérlendis á vörum sem ekki eru í ræktun hérlendis.

Virðingarfyllst,

Gunnar Sigurðarson,
viðskiptastjóri á framleiðsluviði